

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

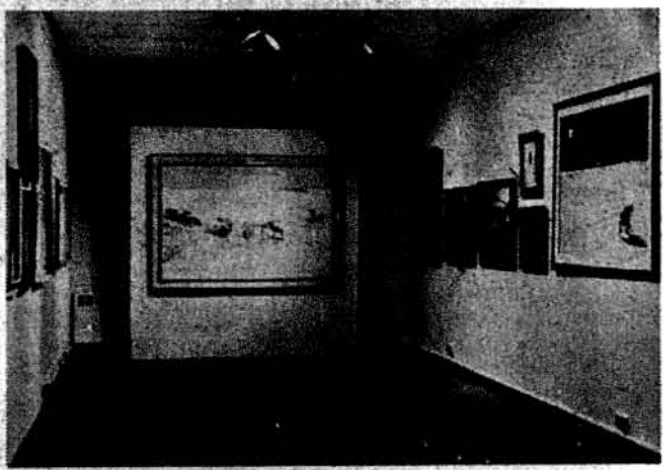
Ч. 24

ТРАВЕНЬ

1987 РІК

ВИСТАВКА „СВІТ КУРИЛИКА”

Від 8 березня до 3 травня 1987 року в Музеї з великим успіхом відбулася виставка 32 картин Курилика. Куратор виставки — Джон Меррі, канадський мистецтвознавець, директор мистецької галерії в місті Ошава. Від 15 травня до 30 червня виставка перебуватиме в Українському Інституті Модерного Мистецтва в Чикаго, а від 19 вересня до 19 жовтня в мистецькій галерії в Ошаві.

Загальний вигляд виставки „Світ Курилика”

Василь Курилик є один з тих українців, що народилися на фермі у преріях Канади, а увійшли до модерного урбаністичного світу.

Замерзлі вікна і хлопець у молитві, 1961

Докір сумління, 1953

Банф, автошлях на Джаспер, 1973

Господи, якби я міг бачити...

З ВІДГУКІВ ВІДВІДУВАЧІВ МУЗЕЮ (березень-квітень 1987 р.)

Протягом останніх двох місяців у Музеї побували туристи з різних країн світу. Більшість записів у Книзі відвідувачів англійською мовою, на другому місці — українська, два записи — арабською мовою і по одному французькою та китайською мовами.

Подасмо кілька записів у перекладі на українську мову:

„Виставка картин Курилика могутня і хвилююча. „Курилик самобутній і дуже цікавий, просто надзвичайний. Він заслуговує на показ ширшій публіці”. „Праці Курилика надзвичайні!”

„Музей є вікном, з якого видно культуру, яку надто мало американців знають. Продовжуйте добру працю!” „Чудові писанки є справжніми мистецькими творами”.

Візія, що допомагає праці — новий будинок Музею

У Музеї йде інтенсивна праця: щойно було відкрито нові виставки, одночасно готуються виставки й на змину, йде робота над каталогами плянованих виставок, кілька працівників упорядковують збірки — етнографічну й образотворчу, фотокolleкцію. Дорослі, підлітки й діти беруть участь у заняттях курсів. Ніколи, ніколи і працівникам Музею і добровольцям, та ще й приміщення тісні.

Але візія нового будинку Музею допомагає в праці: візія великих залів, просторих сховищ, зручних кімнат для зайнятих і бюр. Це ж буде і тоді Музей ще ширше розгорне працю, які чудові виставки будуть!

Відомо, що в Нью Йорку куплено ділянку землі для побудови нового будинку для Українського Музею, йде праця над складанням проєкту будови — вона ж має бути на рівні кращих нью-йоркських музеїв.

Працює Комітет розбудови Українського Музею, що складається з американських українців кількох генерацій. Надходять пожертви на новий будинок від членів і прихильників Музею — про кількох з них пишемо тут.

Мріємо, плануємо, складаємо пожертви, а тим часом працюємо в малому приміщенні.

Оновлення виставок на 5-му поверсі Музею

Нова виставка народніх стрій

Тепер на 5-му поверсі УМ є дві виставки: народні стрій і писанок. Виставлені стрій, які досі були в сховищі: чоловічі і жіночі стрій з Буковини, полтавський, во-

линський і лемківський жіночі стрій і чоловічий стрій з Боршева, західне Поділля. Виставку виконано за проєктом Марії Шуст.

Подарунок Якова Гніздовського — фотографії

Родина Гніздовських у народних строях. Борщів, Тернопільської області, західне Поділля, 3. Україна. Хлопчик праворуч — майбутній мистець Яків Гніздовський

У січні 1985 року мистець Яків Гніздовський подарував Музеєві 34 фотографії з його дитячих і студентських років, також з американського періоду. Нині фотографія родини

Якова Гніздовського у народних строях Західного Поділля, на якій мистець увічнений як малий хлопчик, показаний на виставці українських народніх стрій на 5-му поверсі Музею.

Плянується зустріч над морем

У неділю 31-го травня ц.р. від 2 до 6 год. по полудні в готелі Warren у Спрінг-Лейк, Н.Дж. відбудеться зустріч, прибутком з якої призначений на Український Музей.

У програмі зустрічі заплановано виступ молодого вокалістки Катрі Оранської-Петик і тріо Олеса Ку-

зишина. Буле виставка скульптури Ані Фаріон і картин Львоні Соцінської-Шиприкевич. Це вже третя „зустріч над морем”, власне біля Атлантичного океану, членів і прихильників Музею. Сподіваємося, що цьогорічна зустріч буде не менш удаюю як зустрічі попередніх років.

Музей влітку

Музей буде безперервно відкритий протягом цілого літа від середи до неділі включно від 1-ої год. до 5-ої.

На 4-му поверсі буде виставка мистецьких праць Миколи Бервінчака з колекції Музею. Мистець народився 1903 року в Пенсильванії в родині лемків, бать-

ко був шахтарем. Відомий як регіональний мистець, Бервінчак у своїх працях показав лютей у вигляді вугледобувного району Пенсильванії. Його праці є в багатьох колекціях по всій Америці і Європі.

На 5-му поверсі буде виставка народніх стрій

Чи дійсно тільки етнографічний музей?

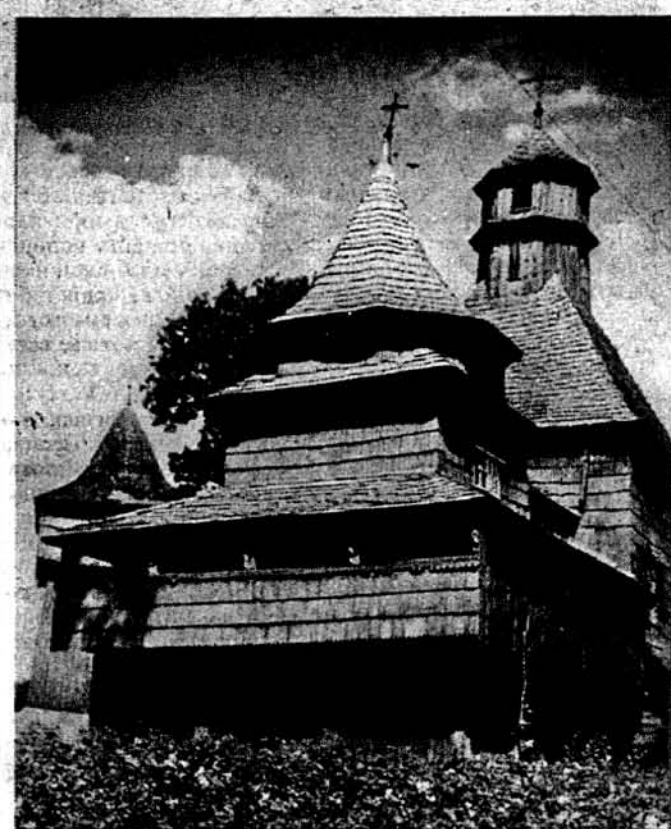
Недавно в кількох українських газетах в Америці була надрукована стаття про плани будівництва в Детройті українського музею. В статті названо Український Музей в Нью Йорку „головно етнографічним музеєм”.

Здавалося б, що коли автор пише про якийсь музей, то мав би познайомитися з матеріалами про музей, зокрема з даними про його виставки й колекції.

Матеріалів про УМ є досить у „Вістях Українського Музею”, що від вересня 1979 року друкується як сторінка чи дві в газеті „Свобода”, всього вийшло

23 числа. Нагадаємо, що за десять з половиною років свого існування УМ мав такі виставки не-етнографічного характеру: „Оригінали самвидаву українців та інших народів СРСР”, „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва”, „Історія української імміграції в Америці”, „Нікіфор з Криніші, майстер народного мистецтва”, „Мистецькі офрти Миколи Бервінчака”, „Світ Василя Курилика”. Колекція образотворчого відділу УМ має понад 500 експонатів, фотоархів — понад 2000, є також колекція українських грошей.

Виставку „Українська дерев'яна архітектура” буде відкрито восени

Дрогобич, Галичина. Церква Почесного Хреста, 1661 р.

Уже два роки йде кропітка праця над підготовкою виставки, що покаже численні ілюстрації українських дерев'яних будівель — фотографії і рисунки. Куратор виставки і автор каталогу — архітект Тит Геррик. Численні особи та установи дали дозвіл використати їхні матеріали, на виставці і в каталозі буде понад 200 ілюстрацій. Богдан Певний виконав для виставки чотири моделі дерев'яних церков.

Виставка ознайомить глядача з шедеврами дерев'яного будівництва, з українськими традиційними засобами будівництва дерев'яних зрубів. Надзвичайно різноманітна архітектура церков була синтезом місцевих будівельних традицій і візантійських та римокатолицьких впливів.

Друкується багато ілюстрований каталог українською і англійською мовами.

Участь УМ у виставці Східно-Європейських тканин і вишивок

Фрагмент виставки українських рушників у Робертсон-центрі у Бінгемптоні

У місті Бінгемптоні (стейт Нью Йорк) у відомому музеї, що зветься Робертсон-Центр мистецтва і наук, було відкрито 10 лютого 1987 року виставку східно-європейських тканин і вишивок під назвою „Богині і їхні нащадки”.

У зв'язку з виставкою відбулася програма лекцій, семінарів і симпозіумів, в якій активну участь узяли українки, фахівці етнографії.

21 лютого відбувся симпозіум з участю Любови Волинської, куратора етнографії Українського Музею, яка говорила на тему: „Рушники-ритуальні тканини в житті українського народу: Наталя Кононенко-Моль, професор фольклористики у Вірджинському університеті у Шарлоттсві-

лі прочитала доповідь: „Періодичні та модерні богині”.

Ірма Пилишенко з Брокпорт-коледжу (відділ танку) прочитала ілюстровану прозорками доповідь про українську вишивку. Український Музей позичив із своєї колекції на виставку в Бінгемптоні рушники, крайки та інші зразки українського народного мистецтва. На виставці також є вишивки й тканини з Польщі, Росії, Угорщини і Чехо-Словаччини. Куратором виставки є Катерина Шнифферман, серед консультантів є Л. Волинська і Н. Кононенко-Моль. Їх обох є статті в гарно виданому каталозі виставки.

Виставка була відкрита до 19 квітня ц.р.

КАТАЛОГ ВИСТАВКИ УРИВОК З ПЕРЕДМОВИ ДО КАТАЛОГУ

Було видано по-мистецькому оформлений багато ілюстрований каталог виставки. На обгортці — кольорова репродукція картини Василя Курилика „Вітер співає в телефонних дротах” тут — темнісіньке небо, майже чорні дерева, проти вітра йде, опустивши голову, зажурений чоловік.

Передмову до каталогу написала Джон Меррі, куратор виставки, вступну статтю — Юрій Шевельов. У каталозі вміщено репродукції всіх картин, що є на виставці, також автопортрет Курилика і його фотографія.

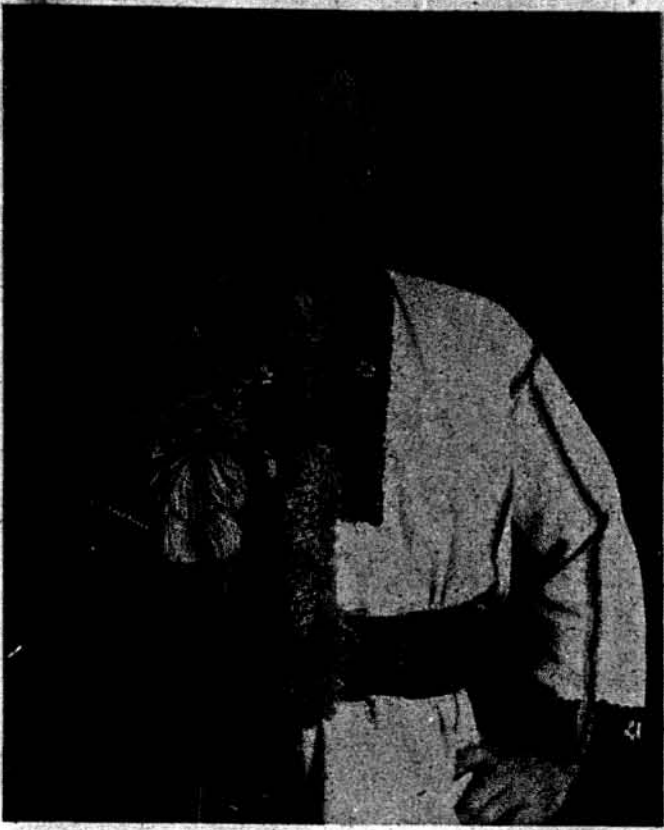
Каталог двомовний (українська і англійська мови). Перекладачі статті Джон Меррі на українську мову — Оксана Соловей, статті Юрія Шевельова на англійську мову — Марта Скорупська. Оформлення каталогу: Марія Головатя і Григорій Гивель.

Каталог потрібний кожному, хто цікавиться українським мистецтвом та історією української діаспори.

Каталог має 86 сторінок, 40 ілюстрацій, ціна дол. 9.50. Купувати і замовляти в Музеї.

Джон Меррі

В. і І. Пилишенки передали свою колекцію Музеєві

Володимир і Ірма Пилишенки в народних строях західних областей України

Професор Володимир Пилишенко — це мистець-графік, викладач у Брокпорт-коледжі (біля Рочестера), який є частиною Нью-Йоркського стейтського університету. Донедавна він очолював у коледжі відділ мистецтва. Твори „Мірка“ — як мистець себе зве — були на виставках у різних музеях та галереях Рочестера, Торонто і в Каліфорнії. Його дружина Ірма очолювала в Брокпорт-коледжі відділ танків.

Уже багато років подружжя Пилишенків збирає зразки українського народ-

нього мистецтва. В їх колекції є кераміка, народні строї і чимало волинських та польських рушників, які вивезли з України батьки професора. Крім того, Пилишенки мають велику збірку екслібрисів та іншої графіки. Про цю колекцію не раз писала місцева американська преса, американські музеї та галереї позичали поодинокі об'єкти для своїх виставок.

Ірма Пилишенко є з походження німкеня. Різноманітність та багатство українського народного мистецтва спонукали її до сис-

тематичного збирання його зразків. Свою колекцію, вартість якої оцінюється в 60 тисяч дол., подружжя Пилишенків передало Українському Музеєві. На жаль, тепер Музей не має місця для переховування і виставлення цих скарбів, тому колекція тимчасово зберігається в будинковій дотеперішній власників.

Рівночасно В. і І. Пилишенки пожертвували Музеєві 5 тисяч дол., створивши тривалий фонд їхнього імені, з якого тільки відсоток призначений на підтримку діяльності Музею.

Про виставки праць Пилишенки-Мірка не раз писала американська преса. Також писала про його участь у житті української громади в Америці, як члена платового куреня „Чорноморці“, згадували прийняття на його фармі, на якому співали українські пісні.

Один американський журналіст написав, що в житті, як і своїй мистецькій творчості, Пилишенко ніколи не забуває свою глибоко закорінену українську спадщину. Вона яскравіє в усьому, що він робить.

Програмки і фотографії — дарунок Ганни Шерей

Ганна Шерей після концерту в залі будинку Української Вільної Академії Наук у Нью-Йорку в день його посвячення 28 січня 1962 року.

Співачка Ганна Шерей, колишня солістка хору „Думка“ в Києві, а в 1940-60-тих роках відома співачка

Також Ганна Шерей передала Музеєві фотографії, зокрема знімки вистав Українського оперного ансамблю в Нью-Йорку, серед них є сцени з „Запорожця за Дунаєм“, „Катерини“, „Наталки Полтавки“, „Ноктурна“.

ЩЕ ОДИН ТРИВАЛИЙ ФОНД — ЯРОСЛАВА І ІРЕНИ ЩЕРБАНЮКІВ

Ярослав і Ірена Щербанюки

Подружжя Ярослава і Ірени Щербанюків дало Музеєві 25 тисяч дол., створивши тривалий фонд їх імені для підтримки діяльності Українського Музею.

Такого щедрого „княжого“ дару можна було сподіватися від людей, які походять з родин з довгою традицією служіння українському народові і його Церкві.

Батько Ярослава Щербанюка о. Іван був одним з тих священиків, які, крім ролі духовників, були справжніми провідниками своїх громад. У 1918 році він установлював владу в Жидачеві, пізніше вісім років був головою Рідної Школи в Рогатині. Ярослав Щербанюк у передвоєнний час був у підпіллі, двічі був заарештований польською поліцією. У США протягом восьми років був головою відділу за Патріархальний Устрій Української Католицької Церкви.

Разом з дружиною Надією завжди щиро відгукувався на потреби української громади: жертвував на Товариство за Патріархат, ФКУ, Гарвардський проєкт відзначення 1000-річчя християнства в Україні. Тепер вони стали активними будівниками Українського Музею.

Ірена Щербанюк походить з давніх шляхетсько-священницьких родин Глибоцьких і Рудницьких. З дому винесла любов до мистецтва і з дитинства цікавилася малюванням, театром, оперою і музикою. В 1940-41 роках працювала науковим співробітником у Музеїм. Франка у Львові. З України вивезла чимало картин відомих мистців. В Америці подружжя Щербанюків далі збирало картини і заповнювало Українському Музеєві свою добірну колекцію, в якій є картини Петра Холодного старшого, О. Новаківського, М. Бутковича, П. Ковжуня, С. Борачка, І. Труша, Е. Козака, М. Мороза та інших мистців.

Ярослав і Ірена Щербанюки не тільки збирали і зберігали в своєму будинку скарби українського мистецтва, але й щиро підтримували творчість тривалих культурних заходів. Так склали пожертву на діяльність Музею.

119-ий Відділ США — Ентузіаст Музею

Один із наймолодших відділів Союзу Українок Америки є 119-ий Відділ у Йонкерсі, заснований у 1981 році. Хоч він невеликий, нараховує лише 32 членки, але є одним з перших у жертвенності та підтримці Українського Музею. Із своєї каси Відділ пожертвував Музеєві 3,709 дол., цю горічку косяда принесла 2,100 дол.

На сходах Відділу 30 листопада 1986 р. голова Управи Музею д-р Б. Цимбаліст прочитав доповідь про значення Музею та про плани його розбудови, були показані проєкти, що ілюстрували діяльність Музею. Присутні зборили 23 особи здекларували і зложили свої особисті пожертви на музей в сумі 5,440 дол. Всього 119-ий Відділ зібрав для Музею 11,249 дол.

Можна назвати членом Відділу ентузіастками у відтримці Музею. У Відділі є чотири меценати: Д-р Ярослав і Ірена Мошкови (вдруге), Степан і Ольга Женецькі, Олег і Люба Сохани, Микола і Олександра Крушини. Дві родини є добродіями: Марія Мороз-Сосяк і Валентина Преско. У Відділі є 14 членів Музею, крім того придбано 7 членів з-поза США. Варто відмітити, що напр. в родині Крушини членами є не лише подружжя, а також їхні дочки Люба і Сося 192 річна мати Анна Варчак, всі заклали членські внески на кілька років наперед.

Головою Відділу є Ірена Мошкови, музейною референткою Ольга Женецька, культурно-освітньою (і організаційною щорічних косяд) Люба Сохани

РОДИНА ШУМЕЙКІВ ВСЕБІЧНО ДОПОМАГАЄ МУЗЕЄВІ

Антін і Віра Шумейки

„Kobaniuk Travelling Agency“ є установа дуже популярна серед українців в Америці. Власники цього подорожного і аскураційного агентства, Антін і Віра Шумейки, є активними членами українсько-американської громади ще з передвоєнного часу. Після приїзду нової хвилі української імміграції, вони знайшли з нею спільну мову і співпрацюють з нею.

Останніми роками вони багато допомагають громаді своїми пожертвами. На Український Музей вони уже склали понад 16 тисяч дол. і ще здекларували 15 тисяч. Віра Шумейко є членом Контрольної Комісії Музею від самого початку. Як нотар, вона безплатно засвідчує всі документи Музею.

Віра Шумейко походить з роду Кобасюків, один з її предків по батькові був почесним членом і віденського парламенту. Дід по матері був директором школи в околиці на Станіславщині. Її батьком, Стефаном Кобасюком, від 1920 року мав бюро подорожів у Нью-Йорку, яке пізніше перебрала і розбудувала дочка з чоловіком, Антоном Шумейком.

Батько Антона, Михайло Шумейко, приїхав до Америки 1911 року. Здобув механік, він любив того, що керував виробничими процесами на швейній фабриці в Ньюарку. Був першим головою „Самопоміччя“ в Ньюарку і головним касиром церкви Івана Хрестителя.

З дружиною Теклею мали чотирьох синів і трьох дочок; обдаровані добрими голосами, вони співали в різних хорах: в „Бояні“ в Ньюарку, потім у Метрополітанському хорі під керівництвом С. Матусевича і на останку в „Думці“.

Один з братів, Степан, у 1930-их роках був головою Ліги Української Молоді, був головою Панамериканської Української Конференції, працював у редакції „Юкрейнісн Квотерлі“ і був першим редактором „Юкрейнісн Віклі“. Був автором добре опрацьованих меморандумів і листів в українських справах до різних осіб і урядових чинників.

Данило був головним інженером механічного заводу в Ньюарку.

Наймолодший брат Теодор був заступником Ліги Української Молоді, редактором її органу „Тренд“, співробітником „Юкрейнісн Віклі“, співав у хорі „Думка“. Тепер він включився в роботу Комітету Розбудови Українського Музею. Маючи легке перо, він пише статті і підготує інформації для англомовного видання „Юкрейнісн Музеум Ньюз“, призначеного для українців, які не читають української преси, бо не знають мови.

Усьому роду Шумейків належить признання за їх внесок у розбудову життя української громади в Америці, а тепер за їх підтримку Українського Музею.

„Я щасливий на руку“

Крамниця „Арка“ в Нью-Йорку

На першому засіданні Комітету розбудови Українського Музею, 8 грудня 1985 р., Ярослав Пастушенко зголосив на новий будинок Музею 25 тисяч доларів і сказав: „Я щасливий на руку“. Справді незабаром надійшли ще шедри пожертви.

Подружжя Ярослава і Надії Пастушенко протягом 35 років, разом із Романом Поритком були власниками крамниці „Арка“ в серці „Малой України“ на сьомій вулиці в Нью-Йорку. У роках 1950-86 „Арка“ притягала тисячі українців не тільки з Нью-Йорку й околиць, але й з багатьох стейтів Америки і з інших країн. Тут купували українські газети, журнали, вишивки, друкерські машини, а перед Різдом пшеницю й мак для куті. У 1950-их роках, коли тяжко було дістати грамофонні платівки, „Арка“ їх продукувала. Разом із „Сурмою“ відігравала важливу роль в культур-

ному житті української громади.

У Нью-Йорку Пастушенко використав свій досвід на батьківщині. Він працював в адміністрації видавництва І. Тиктора, пізніше в крамниці „Базар“ у Львові.

Але Пастушенко не тільки підприємець, він також активний учасник українського громадського життя. Від 1953 року він очолює Товариство українських купців і підприємців у Нью-Йорку, посідає різні пости в Товаристві за Патріархальний Устрій Української Католицької Церкви.

Разом з дружиною Надією завжди щиро відгукувався на потреби української громади: жертвував на Товариство за Патріархат, ФКУ, Гарвардський проєкт відзначення 1000-річчя християнства в Україні. Тепер вони стали активними будівниками Українського Музею.

МУЗЕЙ НА ТЕЛЕВІЗІЇ В ЯПОНІЇ

21 березня до Музею завітала група співробітників телевізійної станції в Токио. Вони фотографували виставку писанок і зайняття курсів роблення писанок. Музей буде показаний на програмах телевізії в Японії.

Японські тележурналісти за роботою в Музеї

КУПУЙТЕ В МУЗЕЙНІЙ КРАМНИЦІ РЕПРОДУКЦІЇ ІКОН ПЕТРА ХОЛОДНОГО ЦІНА В ОПРАВІ 75 ДОЛ.

Українські артисти Українському Музеєві

У неділю 21 грудня 1986 року в залі Пейс-університету в Нью-Йорку відбувся концерт-пісні, слова й танку на користь Музею з участю хору „Думка“, ансамблю „Сизокрил“ з балетної школи Роми Прийм-Богачевської, Студії мистецько-

го слова під керівництвом Лідії Крушельницької та ансамблю „Промінь“ під керівництвом Богдани Волянської. Артисти виступали безплатно, увесь прибуток від концерту передано Музеєві.

Хор „Думка“

Ансамбль „Промінь“

Ансамбль „Сизокрил“

„Іфігенія“ Лесі Українки у виконанні Студії мистецького слова.

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ

Товариська зустріч 14 грудня 1986 року в готелі Нью-Йорк Регенсі у Принстоні, Н. Дж. була влаштована з метою придбати гроші на будівельний фонд Музею. Добре бавилося коло 200 приятелів Музею. Всього зустріч спонсорували Д-р Карло і Софія Заїнцери (на фотографії зліва) та Упраса Музею.

Адреса Музею: 203 Second Avenue New York, N.Y. 10003
Tel. (212) 228-0110
Музей відкритий від середи до неділі включно від 1-ої до 5-ої год. по полудні.

ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Редагували члени Комісії Преси і Видавництва УМ
Любов Дражевська, Марія Савчук

